

ภาวะอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษในปี 2537 และแนวโน้ม

ภาวะอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษโลก

อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ แหล่งผลิตเยื่อกระดาษที่สำคัญ ร้อยละ 49 จากญี่ปุ่น ร้อยละ 24 จากยุโรป ร้อยละ 19 จากเอเชีย กำลังการผลิตเยื่อกระดาษในปี 2535-2536 ประมาณ 195 ล้านตันต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2534 เพียง 8 ล้านตัน ประมาณการผลิตเยื่อกระดาษในปี 2536 ประมาณ 163 ล้านตัน และประมาณการใช้ประมาณ 162 ล้านตัน

ในช่วงปี 2534-2536 ราคายield ในตลาดโลกได้ลดต่ำลงถัดมาจาก 767 ดอลลาร์สหราชอาณาจักรต่อตัน ในปี 2533 เหลือ

ประมาณ 402 ดอลลาร์สหราชอาณาจักร ในปี 2536 ทำให้ผู้ผลิตเยื่อกระดาษรายใหญ่ เช่น สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น ลดต้นทอกสินค้าลงเพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านราคา ประกอบกับเกิดการขาดแคลนไม้ ซึ่งเป็นวัตถุที่สำคัญโดยเฉพาะผู้ผลิตรายใหญ่คือ ก่อรุ่งสแกนดิเนเวีย แคนาดา และรัสเซีย ต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติและการถูกต่อต้านจากกลุ่มนักอนุรักษ์ เนื่องจากปัญหามลภาวะจากกระบวนการผลิต ทำให้ปริมาณเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษสำรองห้ามโลกในปี 2536 ลดลงเหลือเพียง 1 ล้านตัน (ปกติต้องสำรองไว้ 2 ล้านตันต่อปี) ในขณะเดียวกันที่ภาวะเศรษฐกิจโลกพื้นดินดีขึ้น ทำให้

ความต้องการใช้เยื่อกระดาษเพิ่มขึ้นมาก ส่งผลให้ระดับราคาเยื่อกระดาษในตลาดโลกเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นตั้งแต่ต้นปี 2537 เป็นต้นมา ราคายield ในปี 2537 ประมาณ 538.75 ดอลลาร์สหราชอาณาจักร ต่อตัน และเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 870 ดอลลาร์สหราชอาณาจักร ในปี 2538 โดยราคาเยื่อไผ่ประมาณ 900 ดอลลาร์สหราชอาณาจักร ต่อตัน และราคาเยื่อไผ่ประมาณ 840 ดอลลาร์สหราชอาณาจักร ต่อตัน ในปี 2539 และ 395 ดอลลาร์สหราชอาณาจักร ต่อตันในช่วงเดียวกันของปี 2537

อุตสาหกรรมกระดาษ กำลังการผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษของโลกในปี 2535-

ประมาณการผลิตเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษในประเทศไทย

(หน่วย : ตัน)

	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
เยื่อกระดาษ	151,031	163,620	159,148	162,250	180,140	177,769	186,724
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	656,445	766,530	888,991	1,016,420	1,150,734	1,306,442	1,601,974
กระดาษคราฟท์	393,878	467,750	556,658	636,184	757,422	877,102	1,020,081
กระดาษพิมพ์เงิน	153,199	171,770	189,903	214,090	223,896	256,281	299,961
กระดาษเงิน	77,478	89,110	94,719	109,839	109,480	110,780	174,482
กระดาษอนามัย	31,890	37,900	47,711	56,307	59,936	62,279	68,450
กระดาษหันสีอิมพิร์*	-	-	-	-	-	-	39,000

* จำนวนผลิตในประเทศไทยปี 2537

หมายเหตุ : สมาคมอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษไทย

X กำลังการผลิตเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ

(หน่วย : ตัน)

	2533	2534	2535	2536	2537	2538e	2539e
เยื่อกระดาษ	154,000	154,000	191,000	209,000	284,000	309,000	509,000
กระดาษคราฟท์	573,000	820,300	1,099,000	1,183,200	1,559,250	1,605,750	1,690,700
กระดาษพิมพ์เยี่ยน	192,000	214,000	246,000	354,000	434,000	479,000	574,000
กระดาษแข็งและกล่อง	138,000	143,000	170,000	231,000	277,000	277,000	297,000
กระดาษอนามัย	62,000	62,000	63,500	74,000	103,000	103,000	103,000
กระดาษหันสีอพิมพ์	0	0	0	0	100,000	100,000	100,000
รวมผลิตภัณฑ์กระดาษ	965,000	1,239,300	1,578,500	1,842,200	2,473,250	2,564,750	2,764,700

ที่มา : กรมอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษไทย

2536 ประมาณ 290 ล้านตันต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2534 เพียง 14 ล้านตัน ปริมาณการผลิตในปี 2536 ประมาณ 252 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2535 ร้อยละ 2 และประมาณการใช้ประมาณ 250 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี

2535 ร้อยละ 1.2 (เฉลี่ยประมาณ 46 กิกโกรัม/คน/ปี)

จากราคาเยื่อกระดาษที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วดังได้กล่าวแล้ว ทำให้ราคาผลิตภัณฑ์กระดาษในตลาดโลกปรับตัวสูง

**มูลค่านำเข้าเยื่อกระดาษ
และผลิตภัณฑ์กระดาษในไทยและการค้าที่สำคัญ**

(หน่วย : ล้านบาท)

	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
เยื่อกระดาษ							
สหรัฐฯ	689.5	881.5	900.0	1,452.1	1,306.0	1,258.9	2,541.7
แคนาดา	594.7	701.3	439.4	614.8	740.3	701.0	898.9
นิวซีแลนด์	111.8	224.9	313.8	379.2	351.1	246.0	372.2
บรัสเซลล์	-	-	-	8.0	62.9	386.3	410.1
อิสต์	97.6	86.7	223.2	286.3	415.3	479.6	475.1
กระดาษ							
สหรัฐฯ	400.8	485.2	534.8	1,166.2	2,529.3	1,431.8	1,661.4
ญี่ปุ่น	925.6	959.6	1,395.9	1,801.0	1,316.3	2,227.7	2,862.3

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์และกรมศุลกากร

ขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี 2537 ในเดือนธันวาคม 2537 ราคกระดาษคราฟท์กระดาษหันสีอพิมพ์ เพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีก่อนประมาณร้อยละ 38 และ 25 ตามลำดับ และราคกระดาษคราฟท์กระดาษหันสีอพิมพ์ได้ปรับตัวสูงขึ้นอีก ร้อยละ 12 และ 3 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2538 เป็น 485-495 และ 560 ล้านบาทสหรัฐฯ ต่อตัน ส่วนราคกระดาษอนามัยเพิ่มขึ้นจาก 132.24 ล้านบาทสหรัฐฯ ต่อตันในปี 2537 เป็น 133.1 ล้านบาทสหรัฐฯ ต่อตันในเดือนมกราคม 2538

ภาวะอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษของไทย

การผลิต

ประเทศไทยเริ่มมีโรงงานผลิตกระดาษแห่งแรกในปี 2466 เป็นของกระทรวงกลาโหม มีกำลังการผลิตประมาณวันละ 1 ตัน โดยใช้เศษกระดาษเป็นวัสดุดิน และมีโรงงานเยื่อกระดาษรายแรกในปี 2488 คือ โรงงานกระดาษบางปะอิน ดำเนินการในรูปรัฐวิสาหกิจ กำลังการผลิตประมาณ 9,000 ตันต่อปี โดยใช้ฟางข้าวเป็นวัสดุดิน

หลังจากรัฐบาลได้มี พรบ. สงเสริมการลงทุนในปี 2503 อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษขยาย

เงินเดือนได้รับการส่งเสริมการลงทุนในปี 2505 เป็นต้นมา

เชื่อกระดาษ ดังแต่ BOI เดิมให้การส่งเสริมการลงทุนจนถึงสิ้นปี 2537 มีโรงงานที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน 18 ราย กำลังการผลิตรวมประมาณ 1,650 พันตันต่อปีไม่รวมโรงงานกระดาษบางปะอิน ซึ่งเป็นของรัฐบาล กำลังการผลิต 10,000 พันตันต่อปี) เป็นโรงงานเชื่อไห้สิ้น 15 ราย กำลังการผลิตประมาณ 1,570 พันตันต่อปี และน้ำดิบเชื่อไห้สิ้น 4 ราย กำลังการผลิตประมาณ 35.5 พันตันต่อปี แต่เปิดดำเนินการแล้วเพียง 4 ราย ได้แก่บริษัทพินิกซ์พัลพ์แอนด์เปปอร์ บริษัทเชื่อกระดาษสยาม บริษัทสยามสูลโลส และบริษัทปัญจพลพัลพ์อินดัสตรี ซึ่งกำลังการผลิตเชื่อไห้สิ้นประมาณ 135 พันตันต่อปี และบริษัทปัญจพลพัลพ์อินดัสตรีมีกำลังการผลิตเชื่อไห้สิ้นประมาณ 49.5 พันตันต่อปี (เดิมดำเนินการปี 2537 จึงยังคงไม่เต็มกำลังการผลิต) คาดว่าในปี 2538 โรงงานที่ได้รับการส่งเสริมดังกล่าวจะเริ่มเปิดดำเนินการอีก 2 ราย กำลังการผลิตรวมประมาณ 537.6 พันตันต่อปี และในปี 2539

กำลังการผลิตประมาณ 1,207.6 พันตันต่อปี

ในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา บริษัทการผลิตเชื่อกระดาษ ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.7 ต่อปี จากประมาณการผลิต 151,031 ตันในปี 2531 เป็น 186,724 ตันในปี 2537 ผลผลิตเชื่อกระดาษภายในประเทศเพียงร้อยละ 12 ของกำลังการผลิตที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการผลิตปี 2536 ลดลงจากปี 2535 ร้อยละ 1.3 เมื่อจากบริษัทพินิกซ์พัลพ์แอนด์เปปอร์ ซึ่งมีกำลังการผลิต 200 พันตันต่อปี หรือประมาณร้อยละ 49 ของกำลังการผลิตเชื่อกระดาษทั้งหมด ถูกสั่งปิดประมาณ 60 วัน เพราะมีปัญหาในด้านมลภาวะ สำหรับปี 2537 มีการขยายกำลังการผลิตของผู้ผลิตรายเดิม และมีผู้ผลิตรายใหม่เปิดดำเนินการต่อ บริษัทพินิกซ์ พัลพ์ แอนด์เปปอร์ และบริษัทปัญจพล พัลพ์ อินดัสตรี

ผลิตภัณฑ์กระดาษ ดังแต่ BOI เดิมให้การส่งเสริมการลงทุนจนถึงสิ้นปี 2537 มีโรงงานได้รับการส่งเสริมการลงทุน 37 โรง กำลังการผลิตรวม 3.11 ล้านตันต่อปี แบ่งเป็น

- กระดาษคราฟท์ 13 โรง กำลัง

การผลิตประมาณ 1,290 พันตัน/ปี

- กระดาษพิมพ์เชียง 11 โรง กำลังการผลิตประมาณ 1,010 พันตัน/ปี

- กระดาษแข็ง 11 โรง กำลังการผลิตประมาณ 622 พันตัน/ปี

- กระดาษอนามัย 6 โรง กำลังการผลิตประมาณ 76 พันตัน/ปี

- กระดาษหนังสือพิมพ์ 1 โรง กำลังการผลิตประมาณ 100 พันตัน/ปี

ปัจจุบันโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเปิดดำเนินการแล้ว 25 โรง กำลังการผลิตประมาณ 1,790 พันตันต่อปี หรือประมาณร้อยละ 56 ของกำลังการผลิตที่ได้รับอนุมัติส่งเสริม คาดว่าในปี 2538 จะมีโรงงานเปิดดำเนินการเป็น 29 โรง กำลังการผลิตรวมประมาณ 2,020 พันตันต่อปี และปี 2539 มีโรงงานเปิดดำเนินการเพิ่มอีก 2 โรง กำลังการผลิตรวมเพิ่มเป็น 2,460 พันตัน หากรวมโรงงานกระดาษที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนด้วยจะมีทั้งหมด 45 โรง ดังนี้

- กระดาษคราฟท์ 16 โรง กำลังการผลิตประมาณ 1,560 พันตันต่อปี เป็น

ปริมาณความต้องการใช้เชื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษในประเทศ

(หน่วย : ตัน)

	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
เชื่อกระดาษ	246,867	274,891 (11.4)	326,414 (18.7)	385,023 (18.0)	425,896 (10.6)	514,775 (20.9)	519,285 (0.9)
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	830,542	954,786 (15.0)	1,204,522 (26.2)	1,378,506 (14.4)	1,544,832 (12.1)	1,737,597 (12.5)	1,978,222 (13.8)
กระดาษคราฟท์	386,401	451,710 (16.9)	571,621 (26.5)	641,048 (2.1)	730,453 (13.9)	804,400 (10.1)	919,665 (14.3)
กระดาษพิมพ์เชียง	155,174	181,693 (17.1)	209,019 (15.0)	240,283 (15.0)	268,352 (11.7)	303,919 (13.3)	339,870 (11.8)
กระดาษแข็ง	117,662	102,005 (-13.3)	173,444 (70.0)	205,809 (18.7)	242,751 (17.9)	269,618 (11.1)	306,515 (13.7)
กระดาษอนามัย	30,508	35,000 (14.7)	42,070 (20.2)	46,192 (9.8)	51,996 (12.6)	58,340 (12.2)	64,237 (10.1)
กระดาษหนังสือพิมพ์	129,938	136,607 (5.1)	194,895 (42.7)	237,802 (22.0)	237,886 (0.03)	289,040 (21.5)	332,378 (15.0)

หมายเหตุ : ความต้องการใช้ = บริมาณการผลิต + ปริมาณการนำเข้า - บริมาณการส่งออก

**บริมาณและมูลค่าการนำเข้าเยื่อกระดาษ
และผลิตภัณฑ์กระดาษของไทยแยกประเภทผลิตภัณฑ์**

(หน่วย : บริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท)

	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
เยื่อกระดาษ							
บริมาณ	112,106	138,455	169,160	249,325	270,438	371,793	389,451
มูลค่า	1,994.0	2,939.8	3,151.6	3,872.8	4,067.8	4,710.0	5,406.3
รวมผลิตภัณฑ์กระดาษ							
บริมาณ	231,864	252,370	367,985	410,276	465,763	550,560	558,942
มูลค่า	5,434.3	6,099.2	8,182.5	9,767.3	11,549.1	13,197.8	14,634.4
- กระดาษคราฟท์							
บริมาณ	9,019	8,279	28,646	20,645	11,854	13,515	13,997
มูลค่า	260.4	235.0	360.9	316.6	282.4	306.6	311.0
- กระดาษพิมพ์เยี่ยน							
บริมาณ	10,782	16,159	20,640	27,290	44,963	48,066	57,218
มูลค่า	438.1	599.9	783.4	827.2	1,359.0	1,358.0	1,606.1
- กระดาษแข็ง							
บริมาณ	65,785	37,688	102,835	103,932	138,959	165,345	146,383
มูลค่า	1,783.3	831.5	2,872.9	3,153.5	4,172.3	5,089.1	6,670.0
- กระดาษอนามัย							
บริมาณ	1,617	2,562	3,256	3,487	4,891	7,028	8,554
มูลค่า	118.7	156	210	297	411	603	644.3
- กระดาษหันสีอพิมพ์							
บริมาณ	130,250	136,671	194,948	238,047	238,137	289,624	298,237
มูลค่า	1,872.2	1,854	2,525	3,365	2,953	3,342	3,257.6

ที่มา : กรมศุลกากร, กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

โรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 9 โรง กำลังการผลิตประมาณ 1,140 พันตัน/ปี

- กระดาษพิมพ์เยี่ยน 13 โรง กำลัง การผลิตประมาณ 434 พันตันต่อปี เป็น โรงงานที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 6 โรง งาน กำลังการผลิตประมาณ 329.5 พันตัน/ปี

- กระดาษแข็ง 12 โรง กำลังการ ผลิตประมาณ 277 พันตันต่อปี เป็นโรงงาน ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 7 โรง กำลัง การผลิตประมาณ 183.9 พันตัน/ปี

- กระดาษอนามัย 6 โรง กำลังการ ผลิตประมาณ 103 พันตันต่อปี เป็นโรงงาน ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน 4 โรง กำลัง การผลิตประมาณ 34.7 พันตัน/ปี

- กระดาษหันสีอพิมพ์มีเพียงโรง เดียวและได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI กำลังการผลิต 100 พันตันต่อปี

ในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา บริมาณการผลิต ผลิตภัณฑ์กระดาษขยายตัวประมาณร้อยละ 15 ต่อปี จาก 656.4 พันตันในปี 2531 เป็น ประมาณ 1,602 พันตันในปี 2537 แบ่งเป็น การผลิตกระดาษคราฟท์ประมาณร้อยละ 64 กระดาษพิมพ์เยี่ยนร้อยละ 19 กระดาษแข็ง ร้อยละ 11 กระดาษอนามัยร้อยละ 4 และ กระดาษหันสีอพิมพ์ร้อยละ 2

ความต้องการใช้ในประเทศไทย

ความต้องการใช้เยื่อกระดาษใน ประเทศไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 13.4 ต่อปี จาก 246,867 ตันในปี 2531 เป็น 519,285 ตันในปี 2537 (สัดส่วนเยื่อไส้ ร้อยละ 60 และเยื่อไชยา ซึ่งต้องนำเข้าจาก ต่างประเทศทั้งหมด ร้อยละ 40)

ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 15.7 ต่อปี จาก 0.83

ล้านตันในปี 2531 เป็น 1.98 ล้านตันในปี 2537 เป็นกระดาษคราฟท์ประมาณร้อยละ 4 กระดาษพิมพ์เยี่ยนและกระดาษหันสีอพิมพ์ร้อยละ 17 กระดาษแข็งร้อยละ 15 และกระดาษอนามัยร้อยละ 3 ในช่วง 7 ปีนี้ คาดการใช้กระดาษแข็งและกระดาษคราฟท์ขยายตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 19.7 และ 15.6 คาดว่า เมื่อจากการผลิตและการส่งออกขยายตัวได้ กระดาษอนามัยร้อยละ 13.3 เมื่อจากประชานมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้นและ พฤติกรรมการบริโภคเปลี่ยนแปลงไป ส่วนกระดาษพิมพ์เยี่ยนและกระดาษหันสีอพิมพ์ขยายตัวร้อยละ 14.0 และ 17.7 เมื่อจาก ประชานมีการศึกษามากขึ้น สนใจและรักความรู้และช่วยสารเพิ่มขึ้น

ราคายield

จากที่ราคาเยื่อกระดาษของตลาดโลกลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2534-2536 ทำให้ราคายield กระดาษในประเทศไทยมีการปรับตัวลดลงตาม เมื่อจากการเข้ามารุ่มตลาด ของผู้ผลิตเยื่อกระดาษในต่างประเทศ โดยราคาเยื่อกระดาษในประเทศไทยลดลงจาก 15,987 บาทต่อตันในปี 2532 เหลือ 11,367 บาทต่อตันในปี 2536 และเมื่อราคายield กระดาษในตลาดโลกเริ่มปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ต้นปี 2537-ปัจจุบัน ราคายield กระดาษในประเทศไทยปรับตัวสูงขึ้นเท่านั้น จากประมาณ 12,350 บาทต่อตันในไตรมาสแรกปี 2537 เป็น 17,750 บาทต่อตัน ในช่วงเดียวกันปี 2538 ขณะที่กำลังจะปรับราคายield กระดาษจาก 17,750 บาทต่อตัน เป็น 22,000 บาทต่อตัน จำกคณะกรรมการกลางกำหนดราคายield ศินค้าและป้องกันการผูกขาด กระทรวงพาณิชย์

สำหรับราคายield ผลิตภัณฑ์กระดาษในปี 2536 ลดลงจากปี 2532 ตั้งแต่ร้อยละ 6-24 แล้วแต่ชนิดของกระดาษ และเพิ่มสูงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะกระดาษหันสีอพิมพ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 69 จาก 13,000 บาทต่อตันในไตรมาสแรกปี 2537 เป็น 22,000 บาทต่อตันในช่วงเดียวกันปี 2538 ส่วนกระดาษชนิดอื่น ๆ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 15-20

การนำเข้าเยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ประเทศไทยนำเข้าเยื่อกระดาษและ

รายงานว้อยละ 60 ของความต้องการใช้เงินจากยื่นไม่สามารถผลิตเมื่อกระดาษไม่ได้ และการผลิตกระดาษใช้สั้นในประเทศไทยเพียงพอ บริมาณการนำเข้าเมื่อกระดาษร่วมเฉลี่ยร้อยละ 24 ต่อปี จาก 112,106 ตันในปี 2531 เป็น 389,451 ตันในปี 2537 และมูลค่านำเข้าเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 18.9 ต่อปี มาก 1,994 ล้านบาทเป็น 5,406.3 ล้านบาท ไม่ว่างเดียวกัน มีแหล่งนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สาธารณรัฐอเมริกา แคนนาดา และชิลี

ตัวหัวบันดิตภัณฑ์กระดาษมีปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 29 ของความต้องการใช้ โดยบริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์กระดาษเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 16.5 ต่อปีจาก 231,864 ตันในปี 2531 เป็น 389,452 ตันในปี 2537 และมูลค่านำเข้า

เพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 18.2 ต่อปี จาก 5,434.3 ล้านบาท เป็น 14,634.4 ล้านบาทในช่วงเดียวกัน (นำเข้ากระดาษหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 54 กระดาษแข็ง ร้อยละ 26 กระดาษพิมพ์เชิญ ร้อยละ 7 กระดาษคราฟท์และกระดาษอนามัย ร้อยละ 4 และ 1 ตามลำดับ)

การส่งออกเมื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ

จนถึงปี 2536 ประเทศไทยส่งออกเมื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ มูลค่าปีละ 1,200–2,300 ล้านบาท หรือมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10–20 ของมูลค่านำเข้าตัวหัวบันดิตภัณฑ์กระดาษในปี 2537 ราคาเมื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นมาก แต่เมื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษของ

ไทยจัดเป็นสินค้าที่อยู่ในความดูแลของกรมการค้าภายใน ซึ่งการปรับราคาเมื่อกระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษในประเทศไทยต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการการค้า ก้าวหน้าราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ทำให้ผู้ผลิตเมื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษส่งออกผลิตไปยังตลาดโลกเพิ่มขึ้น ในปี 2537 มีการส่งออกเมื่อกระดาษจำนวน 56,890 ตัน มูลค่า 771.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 63.5 และ 159.1 ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เกาหลี สีบุน และอินเดีย และการส่งออกผลิตภัณฑ์กระดาษจำนวน 182,694 ตัน มูลค่า 4,034.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 53 และ 108.6 (เป็นการส่งออกกระดาษคราฟท์ ร้อยละ 62.6 กระดาษพิมพ์เชิญ ร้อยละ 7.9 กระดาษอนามัย และกระดาษหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 7.0 และ 2.7 ตามลำดับ) ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์

ปัญหาในอุตสาหกรรมเมื่อกระดาษและกระดาษ

1. ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต เช่น ในปี เศษกระดาษ ฯลฯ จะเกิดความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเมื่อกระดาษและกระดาษมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

2. ปัจจุบันไทยยังไม่มีการผลิตเมื่อไวยาว เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบประภามิเนื้ออ่อน ทำให้ผู้ผลิตกระดาษต้องพึ่งพาการนำเข้าเมื่อไวยาวจากต่างประเทศโดยตลอด (แม้ว่าบริษัทปูนจุฬา พลัพ อินดัสตรี จะเริ่มทำการผลิตเมื่อไวยาวเมื่อปลายปี 2537 แต่เป็นการผลิตเพื่อใช้ในการผลิตกระดาษของบริษัทเท่านั้น) แต่ตั้งแต่ 1 มกราคม 2538 เป็นต้นมา ได้มีการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบและเมื่อกระดาษ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของผู้ผลิตเมื่อกระดาษและกระดาษได้บางส่วน นอกจากนั้นวัตถุดิบที่ผลิตเมื่อไวยานางนิค เช่น พ่างช้า ชานอ้อย บริมาณขึ้นอยู่กับฤดูกาล ทำให้บริษัทเมื่อไวยานี้ผลิตได้ในประเทศไทยไม่แน่นอน

3. ปัญหาด้านผลกระทบ การผลิตเมื่อกระดาษจากปูนคัลป์สี ความจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำเป็นจำนวนมากในการผลิต

บริมาณและมูลค่าการส่งออกเมื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษของไทยแยกประเภทผลิตภัณฑ์

(หน่วย : บริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท)

	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
เมื่อกระดาษ							
บริมาณ	16,270	27,184	1,894	26,552	24,682	34,787	56,890
มูลค่า	273.6	507.6	22.6	282.8	271.0	297.6	771.1
รวมผลิตภัณฑ์กระดาษ							
บริมาณ	57,767	64,114	52,454	48,190	71,665	119,405	182,694
มูลค่า	1,189.2	1,244.7	1,209.9	1,351.2	1,665.2	1,934.0	4,034.4
- กระดาษคราฟท์							
บริมาณ	16,496	24,319	13,683	15,781	38,823	86,217	114,413
มูลค่า	153.9	218.1	121.1	133.6	311.5	370.0	947.3
- กระดาษพิมพ์เชิญ							
บริมาณ	8,807	6,236	1,524	1,097	507	428	17,309
มูลค่า	196.9	172.6	67.8	65.2	48.3	51.7	155.5
- กระดาษแข็ง							
บริมาณ	25,601	24,793	24,110	7,962	5,688	6,507	14,350
มูลค่า	395.9	290.6	369.9	111.1	118.8	145.5	234.3
- กระดาษอนามัย							
บริมาณ	2,999	5,462	8,897	13,602	12,831	10,967	12,767
มูลค่า	140.1	225.9	399.2	571.0	612.3	594.4	890.2
- กระดาษหนังสือพิมพ์							
บริมาณ	312	64	53	245	251	584	4,859
มูลค่า	5.5	0.7	0.2	3.9	3.6	7.6	58.0

มา : กรมศุลกากร, กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

และในกระบวนการผลิตจะก่อให้เกิดน้ำเสียออกมานเป็นจำนวนมาก ซึ่งโรงงานจะต้องลงทุนเพิ่มจำนวนมากในการบำบัดน้ำเสีย

4. การแข่งขัน จากที่มีการจัดตั้ง AFTA เอื้อกระดายถูกกำหนดให้เป็นสินค้าในกลุ่มที่ต้องลดภาษีเริ่งค่าน ให้เหลือร้อยละ 0-5 ตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นไป ในขณะที่อุตสาหกรรมเอื้อกระดายและผลิตภัณฑ์กระดายของไทยยังเสียเบรียบบางประเทศในกลุ่มอาเซียนโดยเฉพาะอินโดนีเซีย

แนวโน้มของอุตสาหกรรมเอื้อกระดายและผลิตภัณฑ์กระดาย

ในช่วง 2-3 ปีหลังหน้านี้ อุตสาหกรรมเอื้อกระดายและผลิตภัณฑ์กระดายของไทยมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกรวมทั้ง อุตสาหกรรมการพิมพ์ นอกจากนี้ ปัจจุบัน อัตราการใช้กระดาษต่อหัวของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ คือ ประมาณ 30 กิโลกรัมต่ำคน ต่อปี เมื่อเทียบกับประเทศไทยแล้ว เช่น อะเมริกาและญี่ปุ่นมีอัตราการใช้ประมาณ 317 กิโลกรัมต่ำคนต่อปี และ 225 กิโลกรัมต่ำคนต่อปีตามลำดับ สมาคมอุตสาหกรรมเอื้อกระดายและกระดาษ คาดว่าในปี 2540 ไทยจะมีอัตราการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษเฉลี่ยประมาณ 41 กิโลกรัมต่ำคนต่อปี และคาดว่าปริมาณความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษจะขยายตัวประมาณร้อยละ 12.2 ต่อปี จากการใช้ผลิตภัณฑ์กระดาษประมาณ 1.88 ล้านตันในปี 2537 เป็น 2.65 ล้านตันในปี 2540 อย่างไรก็ตาม ราคาเอื้อกระดายและผลิตภัณฑ์กระดาษของไทยและตลาดโลกนิ แนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมาก เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนวัสดุดีบุกในการผลิตที่เกิดขึ้นทั่วโลกส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเอื้อกระดายและผลิตภัณฑ์กระดาษสูงขึ้น

ในส่วนของการผลิต คาดว่าปลายปี 2538 บริษัทแยลล์แวร์ อะโกร มีกำลังในการผลิตเฉียบล้วน 330,000 ตัน จะเริ่มเปิดดำเนินการได้ซึ่งจะช่วยให้สนองความต้องการในประเทศไทยได้มากขึ้นและลดปริมาณการนำเข้า แต่ทั้งนี้ผู้ผลิตแต่ละรายต้องมีประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพไม่แพ้ผลิตภัณฑ์นำเข้า

ประเภท	อัตราการนำเข้า	อัตราการนำเข้าใหม่	
		2538	2540
1. วัสดุดีบุก			
- เศษกระดาษ	10%	7%	5%
2. เยื่อกระดาษ	10%	7%	5%
3. กระดาษหันสีอพิมพ์	30%	10%	10%
4. กระดาษแข็ง	30-35%	20%	20%
5. กระดาษคราฟท์			
	35%	20%	20%
6. กระดาษพิมพ์เยี่ยน			
7. กระดาษอนามัย	40%	30%	30%

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

การปรับโครงสร้างภาษีอากรภายใต้ข้อตกลง AFTA

สำหรับอุตสาหกรรมเอื้อกระดายและผลิตภัณฑ์กระดาษ

	อัตราภาษีนำเข้า	แผนการลดภาษีภายใต้ข้อตกลง CEPT	
		ปี 2538	กำหนดเวลา
Fast Track			
เยื้อกระดาษ	7%	0-5%	1 มกราคม 2541
Normal Track			
กระดาษหันสีอพิมพ์			
กระดาษพิมพ์เยี่ยน	10%	0-5%	1 มกราคม 2543
กระดาษแข็ง			
กระดาษคราฟท์			
กระดาษอนามัย	20%	0-5%	1 มกราคม 2543
	21-30%	20%	1 มกราคม 2541
		0-5%	1 มกราคม 2546

มาตรการของรัฐ

การปรับโครงสร้างภาษีอากรในอุตสาหกรรมเอื้อกระดายและผลิตภัณฑ์กระดาษ กระทรวงการคลังได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรขาเข้าของเอื้อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538

การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าเยื้อกระดาษจากร้อยละ 10 เหลือร้อยละ 7 นั้น ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตเยื้อกระดาษในประเทศไทยอย่างมาก เนื่องจากความต้องการใช้เยื้อกระดาษภายในประเทศสูงกว่าปริมาณที่ผลิตได้ สำหรับผลต่อผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระดาษ

ในด้านของการลดต้นทุนการผลิต การปรับลดภาษีนำเข้าเยื้อกระดาษลงร้อยละ 3 จะลดต้นทุนการผลิตได้ร้อยละ 2.4 ของต้นทุนเดิม

ขณะนี้ไทยนำเข้าเยื้อกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษส่วนใหญ่จากประเทศนอกกลุ่มอาเซียน เช่น ชิลี อเมริกา ญี่ปุ่น ผลกระทบจากการข้อตกลง CEPT ในอุตสาหกรรมนี้มีไม่มาก อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวอินโดนีเซียจะเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย เนื่องจากอินโดนีเซียมีศักยภาพในการผลิตฐานเพาะต้นทุนแรงงานต่ำกว่าไทยและมีวัสดุดีบุกที่อุดมสมบูรณ์ *